

چگونه از سلامت کارکرد کلیه خود آگاه شویم؟

برای آگاهی از وضعیت کارکرد و یا سلامت کلیه مناسب ترین اقدام انجام آزمایشات مخصوص کارکرد کلیه می باشد. بر خلاف بعضی از اعضاء بدن که اولین علائم بروز بیماری، علائم کلینیکی است در مورد کلیه علائم کلینیکی به طور دیر رأس ظاهر می شود و به همین دلیل افرادی که احتمال خطر بروز آسیب کلیه دارند باید بسته به نوع بیماری اولیه به فواصل منظم مثلاً هر ۶ الی ۱۲ ماه تحت غربالگری قرار گیرند این افراد شامل موارد زیر می باشد:

- بیماری قند (دیابت ملیتوس)
- پرفشاری خون
- عفونت های ادراری
- بیماری بدخیم
- بیماری سیستمیک مانند بعضی بیماریهای روماتیسمی (لوپوس ، آرتریت روماتوئید و...)
- سنگ کلیه
- کسانی که بعضی داروهای خاص را مصرف می کنند مثل داروهای ضد التهاب (ایبوپروفن، دیکلوفناک سدیم و ...)
- به هر دلیل حجم کلیه کاهش یابد. مثلاً برداشتن یک یا قسمتی از یک کلیه در طی عمل جراحی
- کسانی که یک بار سابقه نارسائی حاد کلیه داشته اند
- افراد مسن
- وابستگان نزدیک افراد مبتلا به بیماریهای ارثی کلیه

آزمایشات کارکرد کلیه چیست؟

۱. اوره: (Urea)

ماده ای است که در کبد از شکسته شدن پروتئین تولید می شود. نیتروژن اوره توسط فرآیندی از آن جدا می شود و اوره جهت دفع به کلیه می رود. اغلب بیماری هایی که روی کبد و کلیه تأثیر می گذارند بصورت بالقوه روی میزان اوره خون نیز اثر می گذارند. در بعضی از بیماری های کبدی به علت پایین آمدن فعل و انفعالات کبد میزان اوره خون پایین می آید. این آزمایش معمولاً با آزمایش کراتینین خون درخواست می گردد. افزایش میزان اوره خون بیانگر مقدمات اختلال عملکردی کلیه می باشد که منجر به بیماری کلیه حاد یا مزمن می شود. برای انجام این آزمایش بیمار باید حداقل ۸ ساعت ناشتا باشد.

۲. کراتینین: (Creatinine)

کراتین که سرآغاز فرآوری انرژی در ماهیچه است مشتق می گردد. و از کلیه ها دفع می گردد. اندازه فرآوری و دفع کراتینین را هم با آزمایش خون هم با گردآوری ادرار در یک دوره ۲۴ ساعته می توان اندازه گیری کرد هر گاه اندازه کراتینین خون بالاتر از اندازه عادی شود نشانه نارسایی در کار کلیه ها هست و بنابراین سنجش خوبی برای ارزیابی کارکرد کلیه ها می باشد. بیشتر بودن آن در مردان به دلیل بیشتر بودن توده ماهیچه ای آنهاست. جوانان پرکار (وزنه بردار) یا بالغین در میانسالی ممکن است کراتینین بیشتری داشته باشند. برعکس در افراد مسن اندازه کراتینین کمتر است. کسانی که دچار سوء تغذیه، کاهش وزن شدید و بیماری طولانی مدت هستند، به علت کاهش توده عضلانی سطح کراتینین آنها کمتر از اندازه مورد انتظار است.

۳. آزمایش کامل ادرار: (Urinalysis)

معمولا برای عفونت‌های دستگاه ادرار (کلیه‌ها، حالب و مثانه)، تعیین وجود خون و پروتئین و ... انجام می‌شود. در بسیاری از بررسی‌های غربالگری نیز آزمایش ادرار برای تعیین سلامت عمومی بدن درخواست می‌شود. برای انجام این آزمایش مایعات نباید مصرف شود تا ادرار غلیظ بوده و نتیجه مناسب تری بدست ی‌د.

۴. کشت ادرار: (Urine culture)

برای تعیین وجود عفونت در سیستم ادراری شامل کلیه‌ها، مجاری ادرار و مثانه استفاده می‌شود. قبل از انجام آن، بیمار باید چند ساعت مایعات نخورده باشد تا ادرار غلیظ شود. برای انجام این آزمایش باید بیمار خود را تمیز کرده و قسمت میانی ادرار را در ظرف مخصوص بریزد.

۵. آزمایش ادرار ۲۴ ساعته :

این آزمایش در موارد ابتلا به انواعی از بیماریهای کلیه مانند سنگ کلیه، دفع پروتئین، تعیین دقیق میزان کارکرد کلیه، بعضی بیماران با فشارخون بالا و ... انجام می‌شود و بسته به نوع بیماری مواردی مثل کلسیم، کراتینین، اسیداوریک و ... در آن اندازه گیری می‌شود.